

ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΕΤΟΣ Ζ'.
ΑΡΙΘ. 80

Εν Πειραιῖ Αύγουστος
1891

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΛ. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ

ΑΡΧΑΙΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

Ὁ κ. Δρ Gröbler, ἔφορος τῆς ἐν Δεσσάου δουκικῆς Βιβλιοθήκης, γράφει ἐν τῇ ἐκεῖ ἐπισήμῳ βιβλιοθήκῃ ὅτι ὁ ἐν Κεῖλῃ Δρ Βλάς, μεταβάς τῷ 1887 εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔλαβεν, ἐνεργείᾳ τοῦ ἐκεῖ πρεσβευτοῦ τῆς Γερμανίας κ. Ράδοβιτς ἐπίσημον ἄδειαν τοῦ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν ἐν τοῖς Σουλτανικοῖς ἀνακτόροις κατατεθειμένην ἀρχαίαν βιβλιοθήκην.

Κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐπίσκεψιν τῷ εἰδείχθησαν 34 χειρόγραφα ἠριθμημένα καὶ ἀκριβῶς καταγεγραμμένα. Ἐν τῇ καταγραφῇ δὲ ταύτῃ ὑπῆρχον ἐν ἄλλοις

Ἡ Γεωμετρία τοῦ Εὐκλείδου

Ἡρῶνος τοῦ Ἀλεξανδρέως, περὶ μέτρων (μεμβράνα)

Ὁμήρου Ἰλιάς

Μιχαὴλ αἰχμάλωτος

Περὶ ἀρχαιοτήτων Κωνσταντινουπόλεως

Ἡ ὀκτάτευχος μετὰ σχολίων ἑλληνικῶν, πατέρων τῆς ἐκκλησίας (μεμβράνα)

Αἰσώπου μῦθοι

Γαλληνοῦ ἱατρικὰ συγγράμματα

Ἰπποκράτης καὶ Ψελλός

Διασαφήσεις τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαυὶδ (μεμβράνα)

Κυρίλλου λεξικόν

Ἐμμανουὴλ Μοσχοπούλου γραμματικὴ

Ἄρριανός.

Ἄριστοτέλους πραγματεῖαι.

(Φιλόξενος)

Εὐαγγέλιον (μεμβράνα)

Πυθαγόρου συγγράμματα

Ἑλληνολατινικόν λεξικόν

Πολύβιος

Πτολεμαίου γεωγραφία

Ἰωάννου τοῦ Καντακουζηνοῦ Ἱστορία

Ξενοφῶντος Κύρου Παιδεία

Ἡσιόδου Θεογονία

Τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια, καὶ ἄλλα.

Ἡ Ὀκτάτευχος (μετὰ ζωγραφιῶν), ἡ ἐξήγησις τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαυὶδ καὶ αἱ πραγματεῖαι τοῦ Ἄριστοτέλους ἀνήκον βεβαίως τῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν Παλαιολόγων

Εἰς μεταγενεστέραις δ' ἐπισκέψεις εἶδε προσέτι ὁ κ. Βλάς ἐν τῷ θησαυροφυλακείῳ τῶν ἀνακτόρων καὶ ἄλλα χειρόγραφα, οἷον

Ἄσματα ἑλληνικὰ μεσαιωνικὰ ἐν συλλογῇ

Θεοδώρου τοῦ Πρωχοπροδρόμου περιγραφὴν τῶν τετραπόδων ζώων καὶ τῶν πτηνῶν

Γ. Ἀργυροπούλου μάχην τῆς Βάρνης.

Ἱστορία τῶν Ῥωμαίων καὶ Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων

Σχόλια εἰς τοὺς ψαλμοὺς

Συγγράμματα Ἄριστοτέλους

» Πλάτωνος

» Ἀπολλωνίου κ. τ. λ.

Λατινικὰ δὲ

Σενέκας (μεμβράνα)

Πτολεμαίου γεωγραφία. Μετάφρασις (μεμβράνα)

Γεωγραφικοί Χάρται των χωρῶν τῆς Μεσογείου (ἄρατοι) Ἀδτη, λέγει ὁ κ. Gröpler, ἡ νῦν κατάστασις τῆς βιβλιοθήκης τῶν σουλτανικῶν ἀνακτόρων. Οὐχὶ δ' ἀπιθάνως ἐξ ἀρχαιοτέρων καταγραφῶν καὶ δηλώσεων συμπεραίνεται ὅτι πλὴν τούτων καὶ ἕτερα περιέχει. Ἡ Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη τῶν Παρισίων κέκτηται 15 ἑλληνικὰ καὶ 1 λατινικὸν χειρόγραφον, ἃ ἔλαβε τῷ 1687 ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τῶν σουλτανικῶν Ἀνακτόρων. Ἑλληνικὰ δὲ χειρόγραφα 200 τότε ἐκεῖ ἐναπολειφθέντα, ἄλλως καὶ ἀλλαχῶ ἐσκορπίστησαν. Ἐναπολείπεται ὁμοίως ἡ λίαν ἐνδιαφέρουσα προσδοκία ὅτι μένουσιν ἐτι ἐκεῖ λείψανα τῆς ἀρχαίας βιβλιοθήκης τοῦ Παλαιολόγου. Ἡ ὑπόθεσις ὅτι αὕτη κατεστράφη ἐπ' οὐδενὸς στηρίζεται λόγου, κατὰ τὸν κ. Gröpler, ἀδιότι οἱ Τούρκοι δὲν εἶναι ἐχθροὶ τῶν βιβλίων».

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΚΡΕΜΟΥ

Ν Α Ε Ο Σ

(Συνέχεια τοῦ ἐν τῷ προηγ. φύλλῳ).

32. Ὀλυμπ. 118 χρ. 2. Ἐστειλεν τὸν υἱὸν τοῦ Δημήτριον μὲ ἕνα ἀρετὸν στόλον, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ εἶχε διώξῃ τοὺς Μακεδόνας ἀπὸ τὸ κάστρον τῆς Μουνιχίας τὸ ἐκαταδάψεν καὶ τοὺς ἔδωκε τὴν τέλειαν ἐλευθερίαν.

Μ' ὅλον αὐτὸ τὸ θέλημα τῆς γενικῆς ἐλευθερίας, πρέπει νὰ ἐκυρίευσεν ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητῆς μερικὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου διὰ τὸν πατέρα του τὸν Ἀντίγονον βασιλέα τῆς Συρίας ἢ τὸ ὀλιγώτερον εἶχεν αὐτὸν τὸν σκοπόν, ἐπειδὴ κατὰ τὸν Πλούταρχον εἰς τὸν βίον τοῦ Δημήτριου αὐτὸς εἶχεν εἰς τὴν ἀκολουθίαν του καὶ εἰς τὴν δούλευσίν του τὸν Ἀγαθοκλῆν τὸν Σικελιώτην μὲ τὸν τίτλον ἐνὸς διοικητοῦ τῶν νήσων. Μ' ὅλον τοῦτο ὁ Πτολεμαῖος ὁ Σωτὴρ πρῶτος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον ἐξουσίαζε περισσότερας ἢ ἴσως ὅλας τὰς Κυκλάδας, ἐπειδὴ ὁ Πτολεμαῖος ὁ Φιλᾶδελφος, ὁ υἱὸς του, τὰς εἶχεν εἰς τὴν ἐξουσίαν του χωρὶς νὰ φαίνεται ὅτι ἔκαμε καμμίαν ἐκστρατείαν του εἰς τὴν Ἑλλάδα, καθὼς τὴν Ἄνδρον, καὶ οἱ στρατηγοὶ του ἐκυρίευσαν τὰς λοιπὰς πρὸ πάντων δὲν ἔκαμε τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου Γοργατᾶ. Πέρωντας οὗτος τὰς Ἀθήνας, ὁ Φιλᾶδελφος ἐπῆρε τὰς νήσους διὰ νὰ μὴ τὰς ἀφήσῃ εἰς τὸν Ἀντίγονον. Εἶνε βέβαιον ὅτι τὰς ἔκαμεν ἐν μέρος τῶν τόπων του.

33. Ὀλυμπ. 118 χρ. 1. Ὅλο τὸ Αἰγαῖον ἐξίπασθη φοβερὰ (Ὀλυμπιάδος 136. χρ. 2) ἀπὸ τὸν κρότον, τὸν ὁποῖον ἔκαμον ὑπόγειαι φωταὶ πλησίον εἰς τὴν νῆσον Θή-

ραν ἢ Σαντορίνην, αἱ ὁποῖαι ἐσχημάτισαν ὡς τὸ τέλος τὴν νῆσον Θηρασίαν (233 πρὶν Χριστοῦ).

Οἱ Ῥωμαῖοι εἶχαν φέρεν τὸν πόλεμον εἰς τὴν Ἰλλυρίδα, καὶ εἶχαν πάρεν 10 χρόνια προτῆτερα ἀπὸ τὴν βασιλείαν Τεύταν ἕνα μέγα μέρος τῆς βασιλείας τῆς καὶ τὸ εἶχαν δώσῃ εἰς τὸν Δημήτριον τὸν Φάριον, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑποτάξῃ εἰς αὐτοὺς τὴν νῆσον Κέρκυραν ἢ Κουρρούς. Ὅμως ὅταν ἐγείνην εἰρήνην, ἕνα ἀρθρον διελάμβανε νὰ μὴ ἀπεράσῃ αὐτοὶ οἱ λαοὶ ὄντες ἐμπειρότατοι ναῦται μὲ τὰ ὀπλισμένα τῶν πλοῖα τὴν Λίσσον πόλιν εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Δαλματίας. (Ὀλυμπιάδος 139. χρ. 4). Εἰς αὐτὸν τὸν χρόνον ὁμοίως ὁ Δημήτριος ὁ Φάριος, ξεχνῶντας τὰς εὐεργεσίας τῶν Ῥωμαίων καὶ καταφρονῶντας τὰς προσταγὰς τῶν ἀπέραςε τὰ σημειωμένα ἄρα μὲ 50 καράβια καὶ ἐλεηλάτησεν καὶ ἐπῆρεν ἔρανοὺς ἀπὸ τὰς Κυκλάδας ἢ Νάξος ἔδωκεν ἕνα καλὸν μέρος αὐτῶν.

Ὁ Ἀντίοχος ὁ μέγας βασιλεὺς τῆς Συρίας ἔκαμε συμμάχιαν μὲ τὸν Φίλιππον υἱὸν τοῦ Ἀντιγόνου βασιλέως τῆς Μακεδονίας διὰ νὰ καταπολεμήσῃ τὸν βασιλεῖον τῆς Αἰγύπτου μὲ τέτοιον τρόπον ὅπου νὰ πάρῃ ὁ Ἀντίοχος διὰ τὸ μέρος του τὴν Κοίλην Συρίαν καὶ τὴν Φοινίκην, ὁ Φίλιππος τὴν Αἴγυπτον, τὴν Καρίαν καὶ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου ὁ ὕστερος εἶχε δώσει προσταγὴν εἰς τὸν Δειναρχον τὸν ναύαρχόν του νὰ καταπολεμήσῃ τὰς Κυκλάδας νήσους, αἱ ὁποῖαι ἦταν φανερὰ ἐναντίον εἰς τὴν πίστιν τῶν συνθηκῶν. Αὐτὸς ὁ ναύαρχος διὰ νὰ ὑπερβῇ τὴν ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν τοῦ κυρίου του, πρὸ τοῦ νὰ ἐβγῇ ἀπὸ τὸν λιμένα ἐσῆκωσε δύο βωμοὺς τὸν ἕνα εἰς τὴν Ἀδικίαν καὶ τὸν ἄλλον εἰς τὴν Ἀσέβειαν καὶ ἐπρόσφερε θυσίας εἰς τὸν ἕνα καὶ εἰς τὸν ἄλλον διὰ νὰ περιπαίξῃ ἐν ταύτῳ τοὺς θεοὺς καὶ ἀνθρώπους ὁμοίως αὐτὸ τὸ πρόβλημα ἐκαταϊώθη.

34. Ὀλυμπ. 114 χρ. 2. Ὁ Φίλιππος εἶχε μ' ὅλα ταῦτα ἀκόμη φρουρὰς εἰς τὴν Ἄνδρον, Πάρον καὶ Σίφον· αἱ λοιπαὶ νῆσοι ἐμβῆκαν εἰς τὴν συμμάχιαν τῶν Ῥοδίων, τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Ῥωμαίων κατὰ τοῦ Φιλίππου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι ἦταν ἐλεύθεροι. Ἴσως καὶ διὰ τοῦτο ἀνακατώθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον, ἐπειδὴ ἦταν ὑποκείμενοι εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ Ἐπιφανὴς ἦτο ὁμοίως εἰς τὴν συμμάχιαν. Εἰς τὸν καιρὸν αὐτοῦ τοῦ πολέμου ἐβγῆκε ἀπὸ τὴν θάλασσαν μεταξὺ τῶν νησίων Θήρας καὶ Θηρασίας ἡ νῆσος Ἰερὰ ἢ Γράνδε Καμμένη καὶ ἔκαμε νὰ τρέμουν τὰς λοιπὰς νήσους.

35. Ὀλυμπ. 146 χρ. 1. Ἡ εἰρήνη ἐγείνη μὲ τὸν Φίλιππον νικημένον ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους τοιοῦτοτρόπως ὥστε νὰ εὐχαριστήσῃ μὲ τὴν Μακεδονίαν μόνον, νὰ ἐβγάλῃ τὰ στρατεύματά του ἀπὸ ὅλας τὰς πόλεις ἐξῶν ἀπὸ τὸ βασιλεῖον καὶ νὰ ἔχουν τὴν ἐλευθερίαν. Οἱ Ῥωμαῖοι ἔδωσαν εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὴν Πάρον, τὴν Ἰμβρον καὶ τὴν Σκύρον τὰ ἄλλα φαίνεται ὅτι ἔμειναν ἐλεύθερα ἢ ὑποκείμενα τὸ ὅλι-

γώτερον κατὰ τὸ περισσώτερον μέρος εἰς τὴν Αἴγυπτον

36. Ὀλυμπ. 147 χρ. 2. Ὀλίγον καιρὸν ἔπειτα ἔφερον ὁ Ἀντίοχος ὁ Μέγας τὸν πόλεμον εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπερῶντας μὲ τὸν στόλον του τὸ Αἰγαῖον ἐκυρίευσεν περισσώτερα νήσους καθὼς ὁ Δανιὴλ τὸ εἶχε προειπῆ φανερὰ (Κεφ. ΙΖ', 18) ἀφοῦ ὁμοίως ἐνίκηθη τελείως ἀπὸ τὸν Σκιπίωνα εἰς τὴν Μαγνησίαν πρὸς τὸν Σίπυλον, ἀποφασίσθη εἰς τὰ ἄρθρα τῆς εἰρήνης νὰ μὴ ἔγῃ κανὲν δικαίωμα ἐπάνω εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου (Ὀλυμπ. 147 χρ. 3).

37. Ὀλυμπ. 153 χρ. 1. Ἀφοῦ ὁ Παρσεὺς ὁ υἱὸς τοῦ Φιλίππου ἀνανέωσε τὸν πόλεμον, ἐκυρίευσεν ὅλον τὸ Λίγατον διὰ μέσου τῶν ναυάρχων του, τοῦ Ἀντήνορος καὶ Καλλιπίπου ὁμοίως μὲ τὸν ἐξολοθρευμὸν τοῦ βασιλείου του αἱ νῆσοι ξαναπόκτησαν τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἢ μάλλον ὑποτάχθησαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους (Ὀλυμπ. 173 χρ. 1' χρόνους μετὰ τὴν κτίσιν τῆς Ῥώμης 660). Ἀφοῦ ὁ Μιθριδάτης ἐσκότωσεν ὅλους τοὺς Ῥωμαίους καὶ Ἰταλοὺς καθὲ ἡλικίας καὶ γένους εἰς ὅλην τὴν Ἀσίαν καὶ ἀφοῦ τὴν ἐκυρίευσεν, ἔστειλε τοὺς στρατηγούς του εἰς ὅλα τὰ μέρη μὲ στρατεύματα, τῶν ὁποίων πρῶτος ὁ Ἀρχέλαος ἐδιωρίσθη διὰ τὴν Ἑλλάδα μὲ ἕνα στρατεύμα 120 χιλιαδῶν καὶ ἐκυρίευσεν πρῶτον τὴν Ἰωνίαν, ὕστερα τὰς Κυκλάδας καὶ ὅλας τὰς νήσους ἕως εἰς τὴν κρηωτήριον Ταίναρον (Κάβο Μαλέα). Ἐξ ἀπὸ τὴν Ῥόδον ἐκυρίευσεν τὰς Ἀθήνας καὶ καθήμενος ἐκεῖ ἔδωκεν ἀπὸ αὐτὴν τὴν πόλιν ὅλας τὰς προσταγὰς διὰ τὸν πόλεμον. Ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος καὶ ὅσον καιρὸν ἐδιημέρευσεν ἐκεῖ ἔσυρεν εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ κυρίου του τὰς περισσοτέρας πόλεις καὶ ἀρχὰς τῆς Ἑλλάδος ὑπόταξε μὲ βίαν τὴν Δῆλον, ὅπου εἶχεν ἀποστατήσῃ κατὰ τῶν Ἀθηναίων, τὴν ὑπέβαλε πάλιν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν καὶ τοὺς ἔστειλε διὰ μέσου τοῦ Ἀριστίωνος τὸν ἱερὸν θησαυρὸν, ὁ ὁποῖος ἐφυλάχονταν εἰς αὐτὴν τὴν νῆσον. Ὅμως ἀφοῦ ὁ Ἀρχέλαος ἐνίκηθη δύο φοραὶς ἀπὸ τὸν Σύλλαν καὶ αἱ Ἀθηναὶ ἐκυριεύθησαν, ὁ Λούκουλλος ὁ ὑποστράτηγος τοῦ Σύλλου, τοῦ ὁποῖου τὸν στόλον ὠδηγοῦσε, ἐξουσίαζεν ὅλον τὸ Αἰγαῖον πέλγατος.

38. Ὀλυμπ. 175 χρ. 1. Ἀναμεταξὺ εἰς τὴν γενικὴν σύγχυσιν προξενημένην ἀπὸ τὰς παραχὰς τῆς Συρίας ξεκολλημένην ἀπὸ τοὺς ἐπιθυμητὰς τῆς βασιλικῆς ἀξίας, ἀπὸ τοὺς πολέμους τοῦ Μιθριδάτου, ἀπὸ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους τῆς Ἰταλίας καὶ ἀπὸ τὰς διχόνοιαις τῆς Ῥώμης διεγερμέναις ἀπὸ τὸν Μάρκον καὶ Σύλλαν, ἡ δύναμις τῶν πειρατῶν εἶχε γίνῃ φοβερὰ εἶχαν τὴν τόλμην νὰ καταπολεμήσῃ καὶ κυριεύσῃν περισσοτέρας ἀξιολόγους πόλεις καθὼς τὴν Ἰασσον, τὴν Σάμον, τὰς Κλαζομέναις καὶ τὴν Σαμοθράκην, τῆς ὁποίας τὸν ναὸν ἐγύμνωσαν καὶ ἔπληραν ὅλα τὰ πλούτη, τὰ ὁποῖα ὑπέρβαιναν 1000 ταλάντα¹³. Αἱ νῆσοι χωρὶς νὰ δώ-

13) Τρία μελιόνα φράγκα.

σούν τόσον μεγάλην κόρησιν δὲν ἔπαθον ὀλιγώτερον κατ' ἀναλογίαν. Οἱ κάτοικοι μερικῶν τὰ ἄφησαν ὀλοτελῶς.

39. Ὀλυμπ. 178 χρ. 2. Ἡ Ῥώμη ἤθελε νὰ βάλῃ τέλος πάντων τὰ πράγματα εἰς τάξιν καὶ νὰ κάμῃ τέλος αὐτῆς τῆς ληστείας. Ἐκλέχθη ὁ Πομπήιος διὰ νὰ ἐξολοθρευθῇ αὐτοὺς τοὺς πειράτας, καὶ τοῦ ἐδόθη ἡ ἐξουσία εἰς ὅλα τὰ παράλια ἕως 50 μίλια μέσα εἰς τὴν ξηρὰν. Αὐτὸς λοιπὸν διὰ νὰ σχηματίσῃ ἕνα φοβερὸν στόλον, διὰ νὰ καταπολεμήσῃ τοὺς πειράτας, οἵτινες εἶχον περισσώτερα ἀπὸ 1000 καράβια, ἔπληρεν αὐτὰ ἀπὸ τὴν Ἀσίαν, ἀπὸ τὰς Κυκλάδας ἀπὸ τὴν Ἀθήναν καὶ ἀπὸ τὴν Κέρκυραν. Ἡ Νάξος ἐσυνείσφερεν ὁμοίως βέβαια εἰς τὴν δόξαν τοῦ Πομπηίου, ὁ ὁποῖος ἐτελείωσεν αὐτὸν τὸν πόλεμον εἰς ἕνα χρόνον. Οἱ Ῥωμαῖοι εἶχαν λοιπὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν τὴν Ἀσίαν, τὴν Συρίαν, τὴν Μακεδονίαν μ' ἕνα μεγάλο μέρος τῆς Ἑλλάδος καὶ αἱ νῆσοι μὲ τὰ καράβια, τὰ ὁποῖα ἔδωσαν αἱ Κυκλάδες κατὰ τὴν προσταγὴν, τὸ ἀποδείχον φανερὰ (χρόνος Ῥώμης 703' πρὸ Χρ. 49).

Ὁ Πομπήιος ἐτοιμαζόμενος εἰς τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Καίσαρος εἰς τὴν Ἠπειρον ἐκατεγίνονταν εἰς τὸ νὰ κάμῃ ἕνα φοβερὸν στόλον· εἶχε πάρεν καράβια ἀπὸ τὴν Ἀσίαν καὶ ἀπὸ τὰς Κυκλάδας. (Ὀλυμπ. 183 χρ. 1' χρόνος Ῥώμης 705' π. X. 47).

Μετὰ τὸν χαλασμόν τοῦ Πομπηίου εἰς τὰ Φάρσαλα ὅλοι οἱ τόποι, τοὺς ὁποῖους οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον κατακτήσῃ ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν ἕως παρῆκει ἀπὸ τὴν Συρίαν, ἦτον ὑπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ Καίσαρος. Μετὰ τὸν θάνατόν του ἐξουσίαζον ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς *ρεπουβλικᾶς* ὁ Βρούτος καὶ ὁ Κάσιος ὅλην τὴν Ἀνατολήν καὶ τὴν θάλασσαν ἕως εἰς τὴν Σικελίαν, ὅπου ἐξουσίαζεν ὁ Ἐκτος ἢ Σέξτος Πομπήιος. Μετὰ τὸν χαλασμόν καὶ θάνατόν του εἰς τοὺς Φιλίππους ὅλα ἦταν τῶν *τριουμβίρων*. Ὁλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ Ἀνατολικὴ θάλασσα μαζί μὲ τὰς νήσους ἐδόθησαν εἰς τὸν Μάρκον Ἀντώνιον, ὁ ὁποῖος ἔδωκεν εἰς τοὺς Ῥοδίους τὴν νῆσον Νάξον καὶ φανερὰ ἀπὸ αὐτὸν τὸν καιρὸν ἡ μικρὰ ἀσημένια *μονέτα* ἢ νόμισμα τῆς Ῥόδου εὐρισκομένη εἰς τὸ μέρος τοῦ Ἀπόλλωνος ἔμεινε ἐκεῖ. Ὅμως αὐτοὶ οἱ ὑπερήφανοι Ῥόδιοι ἐκακομεταχειρίσθησαν τὴν ἐξουσίαν τῶν εἰς τὴν Νάξον καὶ ὁ Μάρκος Ἀντώνιος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀκούσῃ παραπονέματα δι' αὐτοὺς, τοὺς ἐπῆρεν αὐτὴν τὴν νῆσον ὀλιγὸν καιρὸν ὕστερον. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀντώνιος κινῶντας πόλεμον κατὰ τοῦ Ὀκταβιανοῦ ἐσυναθροίσεν ὅλα τὰ στρατεύματα τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν Ἐφεσον αἱ Κυκλάδες καὶ ξέχωρα ἡ Νάξος διὰ νὰ δείξουν τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ἐπιλευθέρωθῃν ἀπὸ τὰ χεῖρα τῶν Ῥοδίων ἐσυνείσφεραν τὸ ἀναλογόν των διὰ νὰ σχηματίσῃ τὸν στόλον ἀπὸ 500 Καράβια. Μετὰ τὴν μάχην εἰς τὸ Ἄκτιον ἄρχισεν ἡ ἐξουσία καὶ ἡ μοναρχία τοῦ Αὐγούστου μόνου (Ὀλυμπ. 170 χρ. 2' Ῥώμης 722' π. X. 30).

Ποθείς εἰς ὄρσον νὰ κουφίσῃς μυστικῶς
Τὸν πέπλον Σου δ' ἤρέμα ἀποδύσαι
Τὸν σιγαλόεντα καὶ αἰθεροῦφῃ
Εἰς Ὀρειάδας καὶ Ναπαιῖας ἐπαφίνουσα
Τοῦ Ποσειδῶνος δὲ λαθοῦσα τὴν ἀνάπαυλαν
Τρυφῶντος τὴν φυγόμενον αὐτοῦ εὐνήν,
Προσκλίνεις εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ὀκεανοῦ
Καὶ εἰς τὰ γαλήνῃ αὐτοῦ τὰ νάματα
Ἄτινα ῥίγη ρυτιδοῦσ' ἤδονικῶς
Ἄφροστεφεῖς Ὀκεανίδες λούουσι
Τὴν ἀμβροσίαν Παρθενίαν Σου, Θεά,
Οὐαὶ δ' ἐὰν τὰ αἰγλοβόλα κάλλη Σου
Τολμήσῃ ν' ἀτενίσῃ ἱμερος θρασυῦς
Τὴν ὄλοσῃ, φεῦ! τύχῃν τοῦ Ἀκταίωνος
Τοῦ ἀγλαώπιδος θὰ εὖρῃ ἀπηνῶς

Α Γ Ρ Α

Περίλουσθεῖτα δέ, ὦ ἰσχεῖρα
Καὶ κουφισθεῖτα εἰς ἱμέρου φεῦ! λυγροῦ
Εὐπτέρους ἐνδρομίδας ὑποδέεσαι
Φαρέτραν δὲ ἀναλαμβάνεις ἀγλαήν,
Ἐν Σοὶ ἐδώρησε δειλῶς ὁ Ἡραϊστός
Καὶ εἰς δρυμῶνας καὶ δεισιδάδας ἐφορμᾷς
Πρὸς τλήμονας δορκάδας ἐκτοξεύουσα
Τοὺς χρυσηλάτους σου, μνηνιστεπτός, ἰοῦς
Ἐν ᾧ ὁ Πᾶν εἰς πόθον παραλύεται
Τὴν ἱμερόεσσαν μορφήν Σου θεωρῶν
Κι' εἰς γαλήναια ρεῖθρα κατοπτρίζουσα
Τὰ κάλλη Σου, πρὸς Νατιάδας γαυριᾶς

Δ Υ Σ Ι Σ

Ἄλλ' ἤδη ἐκ τῆς ἄγρας ἀπαυδήσασα
Καί, φεῦ! μνησθεῖσα τοῦ ἱμέρου τοῦ λοίγου
Τὸ ἄρμα Σου ἀφίεις καὶ τὰς Νύμφας Σου
Καὶ πρὸς τὸν Ἐνδρομῖωνα ἀποχωρεῖς
Τὸν ὕπνον δὲ τοῦ θεοῦ τὸν ἐναντρον
Ἐκλιπαροῦσα, μάτην, φεῦ! τὸν ἀπηνῆ,
Ἐκ λυγροῦ Πόθου ὄχρητος λιπόθυμος
Ὅπότε ἡ δροσοσίμων ἰλαρὰ ἦώς
Τοῦ Τιθωνοῦ τοὺς κόλπους καταλείψασα
Πρὸς τὰς ἠνίας τοῦ Ἥλιου ὅπως πτῆ
Προκύπτει, καὶ δειλῶς ἐξαφανίζεσαι
Ἐπιορκίαν ἀποφεύγουσα, Θεά

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ Ι. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ

Η ΑΠΙΣΤΗ

ΤΩ ΠΕΡΙΣΠΟΥΔΑΣΤΩ ΜΟΙ ΦΙΛΩ
Ν. Γ. ΑΙΓΙΑΛΕΙΔΗ

«σταθερὰ ὡς ἀφρός»

Σ' τὸν ἴσχυο γέρου πλάτανου, σὲ μαρμαρένῃ βρύση,
Μαυρόμοιρος τραγουδιστῆς ἐπῆγε νὰ καθίσῃ,
Ἡρατῶντας μὲ παράπονο τῆ θλιβερῆ του λύρα,
Ποῦ γὰ πικρὴ παρηγοριὰ τοῦ εἶχε δῶσ' ἡ μοῖρα
Μαυροματοῦσα λυγερῆ κρυφὰ τὸν λαχταροῦσε,
Μὰ τὸ πικρὸ τῆς μυστικῆ νὰ εἶπῃ δὲν εἰμποροῦσε.
Καὶ σὰν τὸν εἶδε ἀπὸ μακρῶν, εἰς τὸν ἴσχυο νὰ καθίσῃ,
Κι' ἀκούμπησε τῆ λύρα του τραγοῦδι ν' ἀρχινήσῃ,
Σεπτέρι γίνεται γοργό, καὶ δίπλα του σιμόνει,
Κι' ἀπάνω του τὸ χέρι τῆς σπαρταριστὸ ξαμόνει.
Δὲν τοῦ μιλεῖ, βουβαίνεται, μιλιὰ δὲν τοῦ χαράζει,
Μον' ἡ καρδιά εἰς τὰ στήθεα τῆς γροικιέται ποῦ σπαράζει.
Ἐβούρκωσαν τὰ μάτια τῆς σ' τὰ μαῦσα δάκρυά τῆς,
Καὶ σὰν διαμάντια φλογερὰ κυλᾶνε εἰς τῆ ποδιά τῆς.
— Ὅπῳχει ἀντάρα εἰς τῆ καρδιά καὶ δάκρυα εἰς τὰ μάτια,
Σέρει πῶς κόβει ἡ λαλιὰ εἰς τὰ χεῖλη μας κομμάτια,
Πῶς πνίγεται καὶ γάνεται μισόσβυστ' ἡ φωνή μας

Καὶ ἀπὸ τὰ στήθια μας θαρρῆεις πῶς θάβγῃ ἡ ψυχὴ μας —
Παραδομένος εἰς τὸ σκοπὸ εἰς τοῦ τραγοῦδοῦ τῆ ρίμα,
Δὲν ἐνοιῶσε τὸ ξάμωμα τὸ φτερωτὸ τῆς βήμα,
Ποῦ δίπλα του χωρὶς μιλιὰ τὸν ἐβλεπε ὀλοένα,
Μὲ τὴν καρδιὰ σπαρταριστῆ, μὲ μάτια βουρκαωμένα.
Μόνο, σὰν πέτρα, ἀκίνητος καθότανε ἐκεῖνος,
Γυρμένος μὲ παράπονο, σὰν μαρμαρένος κρῖνος,
καὶ ἐπετοῦσε μὲ τὸ νοῦ σὲ χίλιας ὁρὸς μεριαῖς,
Σ' ἀγριεμένα κύματα, εἰς ἀπάτηταις στεργιαῖς
Ἐν τὰ νύμφῃ οὐ τοῦ ἐτρεχε, μὲ τὸ θεὸ μιλοῦσε,
Κ' ἐκεῖ ψηλὰ ἀπ' τὰ σύννεφα μ' ἀπελπισιὰ κυτοῦσε,
Τὸν κόσμον τὸν προσωινὸ, τῆ μαύρῃ ἀπιστίᾳ του,
Τοὺς δόλους του, τὴν ἀπονιά, τῆ διβουλή καρδιά του.
— Ἀλλοίμονο ποῦ τοῦμελλε νὰ ἔχη καρδιά εἰς τὰ στήθεα,
Ποῦ γὰ τὸν ἄλλο νὰ πονῆ, καὶ ν' ἀγαπᾷ εἰς τ' ἀλήθεια.
Ἄχ! Μοῖρα πικρομίλητῃ καὶ βουρκακατοῦσα,
Θὰ τὸν μαράνη σὰν κι' ἐμέ, κεῖ π' ἀρχίζω κι' ἀνθοῦσα.
Χλωμὰ τὰ φυλοκάρδια του θὰ πέσουν ἕνα ἕνα,
Πῶς πέφτουν τὸ φθινόπωρο τὰ φύλλα μαρμαρένα
Πρὶν νοιώσῃ γλύκα εἰς τῆ ζωῆ, τὸ μνημα θ' ἀντικρούσῃ,
Θὰ λάμψῃ σὰν τὴν ἀστραπὴ καὶ σὰν κερὶ θὰ σβύσῃ.

II

Τὰ κοκκινὰ τῆς ἄξαρνα χαμογελοῦνε χεῖλη,
Σὰν ῥόδο, ποῦ τὸ πρωτοῖδι ἡ χαραυγὴ τ' Ἀπρίλη
π' ἀνοίγει καὶ τριγύρω του σκορπᾷ τὴν εὐωδιά,
ἔτσι ἀνοίξαν, κι' ἀνάδοσε τῆς κόρης ἡ καρδιά
Γυρίζει ὁ νεῖος, σηκώνεται καὶ παύει τὸ τραγοῦδι
κι' ἡ κόρη, γὰ χαιρετισμὸ τοῦ δίνει ἕνα λουλοῦδι
ποῦ ἀπὸ βράχο γνώριμο τὸ εἶχε κόψει μόντῃ,
καὶ μὲ τρεμουλιαστῆ φωνῆ τοῦ λέει «Μὴ μὲ λησμονεῖς»
ὁ νεῖος ἐχαμογέλασε, γλυκὰ τῆνε κυτάζει,

κι' ἡ κόρη ἀναστενάζει

Ἀὖ κόρη! μὴ πικραίνεσαι, μὴ βαρυναστενάζεις,
Μὴ ὄψαις, ὄψαις γίνεσαι, καὶ τῆ θεωρῶ σου ἀλλάζεις.
Μὴ κιτρινίζεις σὰν φλουρί, καὶ μὴ πικροδάκρυζεις
Γιὰ, κόρη μου, καλὰ, καλὰ, ποῖος εἶμαι δὲ γνωρίζεις.
Ἄν μὲ θεωρῆς μόνάχο μου ἐδῶ, μ' αὐτῆ τῆ λύρα,
Ποῦ μοῦδῶσε γὰ συντροφιὰ καταραμένη μοῖρα,
Τὰ βάσανά μου νὰ θρηνώ, ἤμουν κι' ἐγὼ μὲ μέρα,
χρυσὸ πουλὶ πετάμενο, σὲ μυρωμένο ἄγερσ.
Εἶδα ἀπ' τῆς τέσσαραις μεριαῖς τὸν κόσμον αὐτὸ τὸν ψεύτη
καὶ ἤρα τὴν ἀλήθεια του, εἰς τοῦ Χάρου τὸν καθρέφτη
Ἐν τὸ λάγκμα τῆς χαραυγῆς, εἰς τοῦ λουλοῦδοῦ τὸ χουοῦδι
μέσ' εἰς τοὺς ἀφροὺς τῆς θάλασσης εἰς τῆς νεοῖτης τὸ τραγοῦδι,
κι' εἶδα πῶς ὅλα ψεύτικα εἰς τὸν κόσμον εἰν' ἐδῶ κάτω
κι' εἰν' ἕνα μόν' ἀληθινὸ, ἡ ἀλήθεια τοῦ θανάτου,
Τὸ παίρνω τὸ λουλοῦδι σου νὰ μὴ βαρυγυμνήσῃς
Μὰ ξέσω πῶς θὰ μ' ἀρνήθῃς, προτοῦ νὰ μ' ἀγαπήσῃς.

III

Τὸ λόγο δὲν ἀπόσωσε, κι' ἡ κόρη ἀνταριασμένη
Σὰν θεαφοκέρη κίτρινη, γυρίζει δακρυσμένη
— Ἐγὼ, τοῦ λέει, νὰ σ' ἀρνηθῶ προτοῦ νὰ σ' ἀγαπήσω;
πισώστρεψε τῆ γνώμη σου, τὸ λόγο πάρε πίσω
Μπορεῖ ὁ ἥλιος νὰ κατῆ κι' ὁ οὐρανὸς νὰ λυώσῃ,
Μὰ σὲ ποτὲ δὲ θ' ἀρνηθῶ Θεὸς νὰ μὴ τὸ δώσῃ!
Ὅσο κτυπᾷ εἰς τὰ στήθεα μου ἡ θλιβερῆ καρδιά μου
καὶ βλέπει οὐρανὸ καὶ γῆ, τὸν ἥλιο ἡ ματιὰ μου
ὅσον κατὸ κι' ἀν ζήσω
ποτὲ μου ἄλλο σὰν ἐσὲ ποτὲ δὲ θ' ἀγαπήσω»

IV

Τέσσερες μῆνες εἶχανε δὲν εἶχανε περάσει
καὶ διαθήκα ἀπ' τὸν πλάτανον
Ἡὺρα τὸ νεῖο τὸν ῥώτησα
κι' ἐκεῖνος μ' ἀπεκοίθη
«Ποιὰ κόρη ἀπ' τῆς τωρινῆς ἀγάπῃ δὲν ἀρνήθη;»
Μηδὲ ὁ ἥλιος κἀκε μὴδ' ἔλυωσαν τ' ἀστέρια
Μὰ ἡ κόρη παραδόθηκε σὲ ἄλλου νεοῦ τὰ χεῖρια.

Αὐγούστῃ 1891.

«Ἀπὸ τοῦ βράχου τῆς Φρεαττύος»